

Giovanni Pierluigi da Palestrina

Palestrina je najbolj znani predstavnik rimske šole kompozicije cerkvene glasbe v 16. stoletju. Imel je pomemben vpliv na razvoj cerkvene glasbe, njegovo delo velja za vrhunec renesančne polifonije.

Palestrina se je rodil v mestu Palestrini, mestu, ki leži nekako 40 km jugovzhodno od Rima, (po starem se je mestu reklo Praenestina – zato se še danes cesta, ki gre iz Rima proti jugovzhodu, imenuje Via prenestina). Rodil se je okrog leta 1525 (med 3. februarjem 1525 in 2. februarjem 1526), datum ni znan, ker so v mestnem

požaru leta 1577 zgoreli vsi dokumenti. Družina, v kateri se je bodoči skladatelj rodil, verjetno ni imela meščanskih pravic, zato so ga krstili z osebnim imenom Giovanni (Janez), ki mu sledi dedovo ime Pierluigi. Z glasbo se je začel ukvarjati s sedmimi leti. Najprej je pel v pevskem zboru v stolnici sv. Agapita v Palestrini, leta 1537 pa v zboru v baziliki Marije Snežne v Rimu, kjer je dobil dobro glasbeno osnovo. Leta 1544 se je vrnil v Palestrino, kjer je postal organist in vodja zboru v tamkajšnji stolnici. Leta 1547 se je poročil z Lucretio Gori in v zakonu so se jima rodili trije sinovi, od katerih ga je preživel le zadnji. Ko je leta 1550 kardinal Giovanni del Monte postal papež Julij III., je s seboj v Rim pripeljal tudi Pierluigija, ki je postal dirigent treh največjih bazilik: najprej pri Sv. Janezu v Lateranu, nato pri Sv. Mariji Veliki in končno pri Sv. Petru v Vatikanu. Ta se je z družino naselil v Rimu.

Leta 1554 je Palestrina napisal prvo zbirko maš in jo posvetil papežu. Za nagrado ga je papež sprejel v zbor sikstinske kapele. Njegov naslednik, papež Pavel IV., ga je iz nje izključil, ker je bil poročen, to pa je bilo proti pravilom.

Tako je postal je kapelnik v baziliki svetega Janeza v Lateranu, kjer je ostal do leta 1561. Doživel je velike uspehe. Od leta 1565 je poučeval glasbo v Seminario romano. Za mecena je poskušal pridobiti tudi španskega kralja Filipa II. in Guglielma Gonzagoja ter cesarja Maksimilijana II., kar pa mu ni uspelo.

Po smrti žene in dveh sinov (tako kot njegov brat so umrli v dveh različnih izbruhih kuge) je razmišljal tudi o duhovniškem poklicu, a se je po prejemu nižjih redov vrnil v posvetno življenje, se bogato poročil in se ukvarjal tudi s trgovino s krznom. Palestrina je umrl leta 1594 za vnetjem pljučne ovojnice. Po takratni navadi so njegovo telo takoj upepelili in ga pokopali s slavnostno ceremonijo v baziliki svetega Petra v Rimu, ob pokojni ženi in sinovih. Ker ni zapustil oporoke, je njegove posle še več mesecev zaključeval edini preživeli sin Iginio.

Palestrina je napisal na stotine skladb, od katerih nekatere predvajajo še danes.

Legenda pravi, da je papež Marcel leta 1555 z reformami v cerkvi želel opustiti večglasno petje pri bogoslužju in obdržati zgolj enoglasno koralno petje. Tako je Palestrina napisal *Mašo papeža Marcela* z namenom, da bi dokazal, da tudi polifona glasba lahko izraža predanost Bogu. Ko je bila maša izvedena v Sikstinski kapeli, naj

bi bil papež ganjen do solz in nato razglasil, da je polifona glasba dovoljena. S tem naj bi Palestrina »rešil cerkveno glasbo«.